

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
UJ. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Az ágyutöltelék.*

Volt uraságod már katona? Ha nem volt, akkor áldja a jó sorsát, a mely annyi megaláztatástól és annyi ok nélkül való keserűségtől megóvta. Ha pedig volt, akkor szeretnénk megkérdezni: vajjon az alatt az idő alatt, amíg a kaszárnyában látta meg a hajnali napot, megtörtént-e önnel, szabad állam szabad polgárával, hogy csak egyetlen egyszer is szeretettel szóltak arról a földről, amelynek kenyerét ették ön is, a hadnagy ur is, de még az aranygalléru generális ur is? Volt-e példa arra, hogy amikor szóba kerültek azok a kötelességek, amelyekért a kék zubbony alatt is meg kell mozdulnia a szívnek, figyelembe vették volna például a hazaszeretetet, amelyre uraságodat már kicsi bojtár korában tanította a mester ur odahaza a faluban? Uraságod itt bizonyára elnézéssel mosolyog ezen a naivságon. Hazaszeretet? És siet minket felvilágosítani arról, hogy nem, az fajta luxus-cikket csakugyan nem fogyasztják a „Dienstschule“-ban. Ellenben igen ritkán fordult elő, hogy uraságodat egy nem elég szabatos „Schwenkung“-
* E figyelemre méltó cikket a „Magyar Estilap“ után közöljük.

ért, avagy a nap csillogása előtt elhomályosodó bakancsért „Saumagyar“-nak, „ungarischer Schwein“-nek neveztek volna, gondosan figyelve arra, hogy a sujtó kritikák jelzőiről kellőképpen kidomborodjék az a szégyenletes körülmény, hogy az ön ősei valamikor a nyereg alatt puhították a pecsenyét.

Annyi könyv perdült már emiatt, annyi panasz, annyi szemrehányás, felháborodás, dühösen haragos akció indult meg eredmény nélkül, hogy kár itt még csak a papírost is hiábavaló rekriminációra pazarolni. Azért az a karaván mégis halad a „Gesamtmreich“ gyönyörű eszméje felé. Hogy milyen eszközökkel, milyen uton, arról eleget tud az ország. A sok adatot hadd szaporítsa ez a fiumei levél is, amit egy magyar tengerész írt Budapestre:

Nemrégiben osztottak be — írja — magyar legényeket az egyik hadihajóra. A bemutatáskor a hajó főágyumestere (Stabs-geschützmeister) megkérdezte milyen nyelven beszélnek és mikor azt válaszolták, hogy magyarul, ezekkel a szavakkal fordult hozzájuk:

— Is das auch eine Sprache? Überhaupt ichubegreife nicht, warum die Ungarn zu unsere Marine kommen. Sollte es von mir abhängen, ich würde alle als Ladung für die 24 cm. Geschütze verwenden.

(Ez is nyelv? Egyáltalán nem értem, hogy miért jönnek a magyarok a mi tengerész-tünkhöz. Ha rajtam volna, valamennyit tölteléknek használnám a 24 centiméteres ágyukba.) Egy alkalommal az Árpád hajón tartottak három nyelven istentiszteletet, úgy mint: németül, olaszul és horvátul. Eszerint csoportosították a legénységet és a magyarokat természetesen a német prédikációhoz kommandirozták. Egy magyar legény tévovázolt s erre az egyik sorhajózászlós szólott rá:

— Was ist ihre Muttersprache? (Mi az anyanyelve?) — Tört németiséggel válaszolt a magyar fiú s eladta, hogy magyar és a német prédikációt ő bizony nem érti meg. A sorhajózászlós erre ezt kérdezte dühösen:

— Wie lange dienen Sie schon? (Mióta szolgál már?)

— Egy év óta — válaszolta keserves németiséggel a kérdezett.

— No also, mein lieber Freund, dann sind Sie ein grosser Ochs, wenn Sie schon ein Jahr dienen und noch nicht deutsch können. Warum sind Sie überhaupt zur Marine gekommen, wenn Sie deutsch nicht können? Sie sollen wissen, dass ein jeder Ungar, der zur Marine kommt, muss deutsch können. Die Kriegsmarine ist ja nicht ungarisch, sondern österreichisch! Nos hát, édes barátom, maga nagy ökör, ha egy éve már, hogy szolgál s még nem tud németül? Tudnia kellene, hogy minden magyarnak, aki a haditengerészethez jön, németül kell tudnia. Hisz a haditengerészet nem magyar, hanem osztrák.

Védőoltás a részegesség ellen.

Alig több egy évtizednél, hogy a tudományos világ behatóbb tanulmányozása alá vette a mérgek elleni védekezés kérdését és már is különösen az immunisált állatok vérsavójával történő gyógyító oltásokkal lényeges eredményeket értek el.

Igy többek között Toulouse az alkohollal szemben kísérlette meg a vérsavóval való gyógyítást. Kutyáknak egy héten át naponta 40 gr. alkoholt adott, azután vérsavójukból egy nap alatt háromszorosan összesen 24 cmt. fecskendett egy delirium tremensben szenvedő egyén bőre alá, mire a tünetek állítólag javultak.

Broca, Sayelier és Thibault egy lovat annyira rá szoktatott az alkoholra, hogy már magától is itta. E lónak vérsavóját olyan állatokba fecskendezték, melyeket előzőleg már, hogy úgy mondjam részegessékké tettek, s ez az eredmény az volt, hogy ezek az állatok a befecskendezések után annyira

megundorodtak az alkoholtól, hogy inkább éheztek és szomjaztak, hogy alkoholos táplálékkal vagy itallal éltek volna. A savónak ekként ható alkotórészét a szerzők antiaethilinnak nevezték el. Iszások embereken végzett klinikai kísérletek eredményei meggyeztek az állatokon tett kísérletekével. A kísérleti egyének a befecskendezés után elvesztették a szesz italok után érzett hajlandóságukat, sőt bizonyos fokban undorodtak tőlük. Ez az undorodás főleg a pálinka felé iránt jelentkezett, a bort azután is megitták. Az ilyen gyógykezelésben részesült betegek étvágya visszatért, erejük gyarapodott.

Pommerol de Gerzat írja 1900-ban, hogy Aüvergne-ben mint szoktatják le a családanyák férjüket és fiaikat az ivásról. A borhoz, melyet viz nélkül kell inni, vakondok vagy angolna vért kevernek titokban, ami az ivó egyénben émelygést, néha a mérgezés tüneteit, azonfelül undort okoz minden erjesztett ital iránt. Nem tartja lehet-

lennek, hogy az említett két állat vérében oly anyagok vannak, melyek hatása közel áll a gyógyító vérsavó hatásához.

Aki megfigyeli, hogy minden társadalmi osztály, de különösen a magyar parasztság között (az ugynevezett uri osztályt sem vehetjük ki. Szerk.) milyen irtózatossá erkölcsei és testi romlását okoz az iszákosság undorító szenvedélye és milyen kétségbeesjtően el van terjedve, az nem fogja kicsinyleni ezeket a tudományos kutatásokat.

A közjólét szempontjából igen nagy szükség volna nálunk is ilyen oltó intézetre, a hova a rendőrség a megcsipett részeges embert bevinné, nolens volens rábúznák a műtő asztalra és az orvos egy néhány köbcentiméter antiaethilint adna az ipsenek a bőre alá. Néhány évtized alatt nem lennének a börtönök és tébolydák annyira tulzsfolva és sok ezer boldogtalan, éhező család könyeit száritának fel vele. Ajánlani kellene ezt az eszmét a pénzügyminiszter ur becses pártfogásába.

Minden versenyt kizár

a Gerő áruháza. A legelegánsabb férfi- és fiú ruhát csak ott lehet legolcsóbban vásárolni. DEBRECEN, piacz-utca 47., a Dréher sörcsarnok kapuja mellett, (az „Emke“ kávéházzal szembe.)

Pártoljuk a helyi ipart.

Czipők mérték után gyorsan és pontosan készülnek.

Ajánljuk a n. é. közönség szives figyelmébe saját készítményű

cipő-raktárunkat. ELFENBEIN és KLEIN

Tisztelettel
Piacz-utca 72-ik sz.

Eloolvastad ezt a levelet, jó magyarom? Lekesen feldobogott a szíved arra a tudatra, hogy a millióid dal az osztrák haditengerészet szarvait növeszted? S megfeszültek az idegeid büszkén abban az érzésben, hogy mégis csak szép dolog, ha az ember méltó arra, hogy tölteléknek használják? Abba az ágyuba, amely a saját nehéz verítéke árán és saját pénzén készült.

Mégis csak szép dolog az a közös hadsereg?

Nagy Magyarország.

4. Büntetések

A tulhajtott humanizmus átka a gaztettek szaporodása. Van-e joga az államnak valakit hivatalosan szabadságától, vagy életétől megfosztani? Van. Nemcsak a társadalmat kell a rája nézve veszedelmes egyénektől rövidebb, hosszabb, vagy örök időre megszabadítani, hanem példát is kell mutatni, hogy a gaztettel milyen arányban áll a büntetés. Nem szükséges ahhoz a Szent László által hozott büntetések behozatala, midőn a lopást kézlevágással, az istenkáromlást nyelvkiszakítással büntették, mert bizony igen sok helyrehozhatatlanul nyomorék emberrel találkozunk; de tiszser is visszafordult abban az időben, ha valaki lopni indult. Hanem lassuk csak, van-e valami látszata a büntetésnek azon psychicus érzeten kívül, hogy velaki szabadságvesztéssel lett sújtva? Nincs. Lakást, kosztot kap, néha sétál, néha dolgozik, sokszor jobb sorsba kerül, mintha becsületes marad. Igen sok büntetnek ez az indító oka. S vajjon megvan-e a szabadságvesztéssel sújtó büntetésnek lelki javulást czélzó hatása? A tapasztalat azt bizonyítja, hogy fegyházviselt egyének 90%-ban újabb gaztetteket követnek el, tehát csak 10% nál van látszólagos javulás, addig a mig alkalom kínálkozik; lehet, hogy ennek hiányában becsületes tud maradni halála napjáig.

A gaztettek elkövetésének elbírálásánál tekintetbe veszik a beszámíthatóságot. Vajjon ez az állapot olyan nagy mértékben van-e jelen, vagy hiányzik-e, hogy a szabadságot nyilvánulása általa korlátozzák. A beszámíthatatlanság soha nincs oly mértékben jelen, hogy az öntudatos cselekvési képességet elnyomhassa; soha nem történt még, hogy olyan részeg ember, a ki már állítólag beszámíthatatlan állapotban van, egy tehenet üssön le ember helyett, vagy a kapufélfába vágja a fokost, vagy magát baltázza le. Egy csapat ember közül ki tudja szemelni, a kire megharagudott, tehát meg kell lenni a megkülönböztetési képességnek s ha ez megvan: az öntudat nem lehet annyira homályos, hogy tette horderejét fel fogni ne bírja. Ez a heveny alkoholizmus vagy részegség szokott legtöbbször enyhítő körülmény lenni, de szükséges-e ezt az állapotot előzetesen mesterségesen előidézni? Nem. — Tehát ez nem enyhítő, hanem sulyosbító körülmény, mert önmaga idézte elő azt az állapotot olyan czélzattal, hogy tette elkövetése enyhébben bíraltassék. Más elbírálás alá esik az olyan állapot, a melynél az öntudat állandóan vagy hosszabb ideig zavarva van olyképpen, hogy cselekvése inkább ösztönszerű s nem meghatározott czél ellen irányul, ilyen az idült alkoholizmus vagy iszákosság s az elmezavar.

Az ilyen ember már leüti a tehenet ember helyett, tör, zuz a mi néki akadályt képez, sőt magában okozhat legtöbb kárt. Ezeknek a bűnhődése a tébolyda.

A büntetés tehát sohasem áll arányban a büntetettel, hanem mindig enyhébb, sohasem szolgálhat visszariasztó példa gyanánt, sőt növeli a büntettek számát. Az alföldi betyárvilágot gr. Ráday bizonyára nem 1—2 évi bebörtönözéssel szüntette meg, nem is szűnt volna meg; s vajjon szerencsétlenebb lett általa az a vidék, a hol működtek a delikvenszek és bírók. Halálos ítéletnek, ha nem is igen fordult elő mostanában, 3—4 évre kiterjed elrettentő hatása, mert a gyilkos mindig jobban félti saját életét, azt az életet, melyet mástól könyörtelenül elrabol. De hát az erkölcsi kár, melyet a bűnös bűnhődése a családjában okoz, arányban áll-e azzal a jótékony hatással, melyet egy emberi fenevad ártalmatlanná tétele által a társadalom nyer. Az erkölcsi visszahatás mindig kisebb, mert a gyermekre már az is romboló hatással van, ha valamelyik családtagja büntetett követ el, tekintet nélkül a büntetésre, másrészt az állam kötelessége volna ilyen esetekben kényszer névváltoztatás mellett más vidékre szállítani őket, hol ismeretlenül boldogulnának a becsület utján.

Vármegyénk és közelvidéke.

Rablás. Az egyeki Berki féle bormérésben sörözött Száli György ottani lakos, aki összeszólkkozott Deli Ferencz szintén egyeki lakossal. Ugy 10 óra tájban Száli ptyókos állapotban eltávozott a vasut felé vezető uton. Mikor már mintegy 300 méternyire lehetett, Deli utána sompolygott, hátról leütötte és kirabolta. A rablót, aki 34 koronát vett el tőle, a csendőrség letartóztatta.

Az óratolvaj. Berkes Péter egyeki lakosnak a mult év október havában ismeretlen tettes ellopta az óráját, amelyet most Balázs Sándornál megtalált. Balázs az órát Berkes Lőrincztől vette, aki szintén vette Berkes Matyástól, aki bevallotta, hogy az órát ő lopta el.

Papválasztási mozgalom Hajdusoboszlón. Alig értesült a hajdusoboszlói ev. ref. gyülekezet arról, hogy dr. Baltázár Dezsőt, az alsószabolcs-hajduvidéki ev. ref. egyházmegye esperesét a hajduböszörményi egyház papjául meghívja, bár sajnálják elveszíteni a tudós, hazafias papot, mozgolódnak az így megüresült lelkészi állás betöltésére. Már emlegetnek is jelöltet Bélteki Lajos mándoki lelkész személyében.

Hajdusámsoniak a pallagi vasut ellen. A mult hét péntekjén 60.000 korona hozzájárulást szavazott meg Hajdusámson község képviselőtestülete a pallagi vasut építési költségére. Ez a hozzájárulás azonban, mint onnan tudósítják lapunkat, nem ment simán. Bár a képviselőtestületi tagok teljes számban nem jelentek meg a gyűlésen, így is 11 községi képviselő szavazott a javaslat ellen, amelyet P. Szabó László sámsoni lakos éles bírálat alá vett. Elmondta, hogy Hajdusámson községének nem érdeke, hogy Debreczennel targonca-vasut kösse össze. Ha már vasuti összeköttetést akar a község, akkor legalább az összes magyar-

országi vonalakba nyerjen összekapcsolást, mert ez a keskeny vágányu vonal semmit sem ér, mert csak a nagyerdővel és nem Debreczen városával köti össze Hajdusámson és oly nagy kerülővel, hogy ennél a koesiut is rövidebb. *Teherszállításra teljesen alkalmatlan lesz a keskenyvágányu pallagi vasut, mert háromszor kell be és átrakodni és pedig Sámsonban, a nagyerdei végállomáson és Debreczenben. Ez pedig annyira költséges, hogy ennél még a tengelyen való szállítás is előnyösebb, gyorsabb és biztosabb.* Egyetlen fillért sem szavaz meg a pallagi vasut czéljaira és a határozat ellen P. Szabó László felebbezett is. A felebbezést a községi képviselőtestület azon tagjai is aláírják, akik a képviselőtestület mult pénteki gyűlésén nem vehettek részt.

Tolonczházból-tolonczházbá.

Az ártatlanul meghurczolt diák.

Szilasi Kálmán késmárki VII osztályos tanuló, a késmárki lyceum igazgatója, a tápintézeti gondnok és Zelenka Pál püspök aláírásával egy gyűjtőkönyvvel könyöradományokat gyűjtött a tápintézet részére. Nevezett diák a nyár folyamán Alberti községben az előjáróságnál jelentkezővén engedélyért, a község segédjegyzője tudomására adta, hogy a miskolczi rendőrség körözi, mivel hamis gyűjtőkönyvvel jár. A község házán felügyelet alá vették és a pitvarosi csendőrsre kísérték, a csendőrök nem vette át a tanulót, hanem visszakisértette Albertibe és csak a makói szolgabíróseg utasítására vették át a csendőrök és kísérték Makóra.

Miután a tanuló tudta, hogy teljesen ártatlan, kérte a makói szolgabírósegot, hogy a késmárki liceumot és Kunhegyesen lakó édesapját értesitse az eljárásról, kérte továbbá, hogy hivassanak ügyvédet, ki ügyét elintézné, de tőle mindezt megtagadták s úgy bántak vele, mint közönséges csirkefogóval s tolonczházból-tolonczházbá kísérték; több állomáson kérte, hogy értesítsék az édesapját, de ezt megtagadták, sőt a karczagi rendőrségnél kérte kétszer is, hogy vezessék a rendőrkapitány elé és kért írószert, hogy édes apját levélben értesíthesse, de Mészáros nevű rendőrtizedes nemcsak megtagadta a kapitány elé vezetését, de leszidta s *mindenféle gazembernek elmondotta.*

Végre nagy nehezen sikerült egy fizetetlen levelet feladnia édes apjának, ki tolonczházból tolonczházbá járva, Tokajban feltalálta a fiát, s ott kieszközölte, hogy egyenesen Miskolcra tolonczolják. Miskolcra érkeztek a rendőrség tisztviselője sajnálatát fejezte ki a dolog felett s azonnal szabadon bocsátotta az ifjut.

Szilasi Kálmán tanuló meghurczoltatásáért most a belügyminiszteriumhoz fordult s kérte, hogy azt, ki a

Ott Károly

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget értesíteni, hogy **Kossuth-utca 2. szám alatt** a városháza épületében **uri- és női divat, rövidáru és kézimunka üzletet nyitottam**, fehérneműek, gallérok, kézelők és harisnyák, **mindennemű szabó kellékek.**

gyalázatot vele tette, szigorúan büntessék meg. Mint értesülünk, a miskolczi rendőrség Szilasi Kálmán tanuló sohasem körözte, hanem a makói szolgabírótság távirati megkeresésére téves információk alapján adta azt az értesítést, hogy a nevezett tanuló hamisított könyvradomány-gyűjtő-könyvvél jár és gyűjt adományokat, s így történetesen meg, hogy Szilasi Kálmán tanuló annyi hercze-hurczának lett kitéve a tolonczolások és egyéb rendőri brutálítások folytán.

Mi az ujság?

Öt esztendő életmentő. Londonban a minap valóságos hőstettet vitt véghez egy öt esztendő fiúcska. Neidl James a neve az arasznyi hősnek, a ki alig két éves kis öcsésével egyedül volt odahaza, a mikor fejük fölött egyszerre kigyuladt a ház. A füst már egészen betöltötte a szobát s a kis James kiszaladt a lakásból, hogy a lépcsőkön lesietve, a szabadba meneküljön. Utközben azonban a csöppségnek eszébe jutott még kisebb öcsikéje, a ki nyugodtan aludt ágyacskájában. És az öt esztendő fiúcska visszafordult, fölbotorkált a sűrű füstben az emeletre és a lángok között behatolt a szobába és kiczipelte már eszméletlen kis öcsését. Az utcán aztán az emberek vették a hős fiúcskát és kis öcsését pártfogásukba. A tűz ezalatt olyan arányokat öltött, hogy mire a tűzoltók odaértek, már az egész ház lángokban állott.

Az ötödik Guttman. Négy báró született egy napon. Négy testvért, a Guttmannokat köti egygyé, egy czéggé a báróság is. De nini. Az emberi elme kutat és előnyomul a kíváncsiság: *hol van az ötödik Guttman?* Hol az ötödik fivér? Mert a négynek van még egy fivére és a bárói fogatra még ráfért volna az ötödik. Azt mondták az emberek: ejha, az ötödik bizonyosan szegény. Nem tellett a zsebéből, hogy nemesi koronájának ötágu agancsához hozzászerezzen még kettőt. Kiderült azonban, hogy ez az ötödik Guttman se szegény. Azt mondták továbbá az emberek: talán nem volt olyan értékes a közzgazdasági tevékenysége, mint a fivéréié? Kiderült, hogy az ötödik. Talán háboruságban volt a hatalommal. Kiderült, hogy rendületlenül kaplapt emelt a mindenkori kormányok előtt. Ne firtassuk tehát a dolgot és ne okoskodjunk. *Az ötödik Guttman nem fogadta el a báróságot.* Az öt közül ez lesz az igazi nemes ember.

Egy képviselő és gyermeke. Egyik kikindai lap azt írta Barta Ferenc országgyűlési képviselőről, hogy a napokban Kikindáról elszöktette a saját gyermekét a nagyszülőktől, akik a gyermeket nevelték és nem akartak tőle megválni. Erre a hírre ma nyilatkozik Bartha Ferenc képviselő, aki mindenekelőtt kijelenti, hogy ahhoz, hogy feleségével együtt gyermeküket Budapestre föl vitték, senkinek semmi köze.

„Otromba rágalom az — ugymond —

hogy én gyermekemet azért hoztam fel Pestre, hogy ennek apai nagyszülői ellen több évre visszamenőleg gyermektartás címén pert indítsak. Ha ez szándékomban lett volna, úgy akkor ahhoz nem volna szükséges, hogy a gyermek Pesten legyen; de egy ily pert indítani sem okom, sem jogom nincsen, mert én mint apa köteles vagyok gyermekemet eltartani s különben is sokkal jobban tisztelem gyermekem apai nagyszülőit, semhogy őket ilyen jogtalan követelésekkel zaklassam. A sértő tartalmu czikk egyéb rágalmozó kiételeire nem reflektálok, e helyett a sajtóbírótság útján fogom az elégtételt megszerezni”.

Színház.

A második mesemondó este gyönyörű folytatása volt a tegnapi mesemondásnak. Zsufolt nézőtér várta Pósa bácsit és Lidi nénit. A színpad most is gyönyörű lugassá volt átalakítva, melyben körben jobbra fehérbe öltözött leánykák, balról pedig fiúgyermek nemzeti színű válszalaggal, a közepén Rác zenekara állott. Feszült kíváncsiság uralkodott a nézőtérén; ekkor Rác zenekara rázendített a Rákóczi indulóra és a zsufolt ház éljenzése és tapsai közepette lépett be a két szeretett mesemondó, Pósa Lajos és neje. A zene, taps és éljenzés csillapodtával, Szávay Gyula szellemes versben bucsuzott el Pósaéktól, majd a Svetics-intézet egyik növendéke lépett elő és gyönyörű nemzeti színű szalagos koszorut nyújtott át, szépen elmondott beszéd kíséretében, ezután Rác Károly néhány meghatott meleg szó kíséretében a zenekar koszoruját adta át, időközben Pósanét gyönyörű virágkosárral lepték meg.

A koszoruzás után Pósa megköszönte Debreczen város szives fogadtatását és gyönyörű szavakban emlékezett meg a Svetics-intézet növendékeiről, végül Rácához fordult és meghatva mondott köszönetet a koszorúért, melyet Szegedre visz Dankó sírjára. Hatalmas éljen zugott fel, melynek elhangzásával először Lidi néni mesélt, majd Pósa bácsi folytatta a mesét, óriási éljen és tapsoktól megszakítva. Végezetül úgy mint az első estén befejezésül a gyermekekkel együtt imát mondott, mely után a Rác zenekarának kísérete mellett az egész közönség elénekelt az *Isten áld meg a magyart*.

Igy végződtek a felnőttekre, mint a kicsinyekre egyenlően maradandó emlékü gyönyörű Pósa-esték; a melyek mind a Dankó-szobrara, mind a debreczeni siketnéma iskolának igen szépen jövedelmeztek. Mint halottuk: egyik-egyik helyre több esik 500—500 koronánál.

Megnyitó előadás. A két Pósa est után ma este fog megnyílni a színház. A megnyitó előadáson színre kerül Huszka Jenő és Martos Ferenc 3 felvonásos operettje, az „Arany virág”, melynek a cím szerepeit Rózsa Lili fogja játszani, a mint a színházi iroda tudtul adja. Szerencsétlen választásnak tartjuk, hogy a színházi művezetéség operett-tel nyitja meg a színházi évadot, pedig oly sok hazafias darab lett volna erre alkalmasabb.

Vasárnap két előadás lesz, délután színre kerül Rudyard Stone énekes bohózata a „Lotti ezredesei” félhelyárakkal, este lesz a premierje Gárdonyi Géza 3 felvonásos vígjátékának, melynek a címe „Annuska”. A vígjáték jobb szerepeit Szabó Irma, Hahnel Aranka, Iványi Antal, Sebestyén Géza és Csontos Gyula játsszák.

A geszti kastély vendégei.

(Khuen és két debreczeni vendég Tisza Istvánnál.)

Két napig nevezetes vendége volt Tisza István gróf geszti kastélyának. A mult esztendői politikai viharok érdekes hőse, Khuen-Héderváry Károly gróf király személye körüli miniszter kedden délelőtt nejevel együtt Gesztre érkezett Tisza István gróf és családja látogatására. A szalontai vasuti állomáson várta az uradalmi diszfogat a vendéket, kik szalon kocsiban érkeztek Budapest felől. A Tisza család a kastélyban fogadta érkező rokonait. Ugyanekkor a miniszterelnök házában vendégei voltak: Tóth István debreczeni építész, a miniszterelnök iskolatársa és Géresy Kálmán debreczeni tanterületi főigazgató Tisza István gróf nevelője, továbbá a Vasárnapi Újság egyik munkatársa. Szerdán megérkezett Gesztre Perczel Dezső a képviselőház elnöke is, akit Skerlecz Iván báró titkár fogadott a vasuti állomáson.

Khuen Héderváry látogatásának semmiféle politikai háttére nem volt. Csupán a miniszterelnöknek tett régebbi ígérteit váltotta be barátságos látogatásával.

A kastélyban délben fényes ebéd volt s délután Tisza István kikocsizott Héderváryval és megsejmeltek az egész szép uradalmat. Délután eljött Héderváry látogatására Tisza Kálmán gróf is a nejevel Csegeről. A király személye körüli miniszter látogatása alatt a Tisza család tagjain és Perczel Dezső házelnökön kívül senkivel sem érintkezett. Eutazása előtt, hosszasan tárgyalt a miniszterelnökkel s azt hiszik, hogy a sürgősebb folyó ügyeket beszélte meg.

Khuen Héderváry gróf nejevel együtt tegnap utazott vissza a nagyszalontai állomásra Budapestre s a miniszterelnök Cséfélig kísérte el vendégeit. Perczel Dezső szintén tegnap hagyta el Gesztre. Tudósítónk jelentése szerint a miniszterelnök mostanában nem igen fogadott vendégeket, folyton az államügyeket és gazdasági dolgait intézte, üres idejét pedig teljesen családi körökben szentelte.

A jövő héten Budapestre utazik és néhány napig marad a fővárosban.

Társas-élet.

Pósa Lajos sok mindent feltalált itt Debreczenben; csak az írókat, ujságírókat nem találta sehol...

— Mort mindnyájan külön-külön uton szoktunk járni, mondotta Pósanak az egyik.

Írók, írók, kerülnének itt Debreczenben, csak az egymás becslése hiányzik, a mi őket összehozza.

Pósa Lajos a nejevel együtt Szávay Gyula kiváló költőtársának az uri házában ebédelt. Az ebédre is többen voltak meghíva, de ebédutáni feketekávéra is néhányan... De még a zseniális Szávay Gyula sem volt képes, illetőleg nem képes itt Debreczenben az iókból Pósa-gárdát toborozni.

Dr. Rothschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

„Arany egyezaru” gyógyszer-tár,

Kossuth-utca 8. szám. (A színház mellett.)

Minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességek, illatszerek, szappanok, cosmetikai czikkek főraktára Debreczenben és Hajdumegyében.

Szavayéknál ez a rövid pár óra — természetesen — a csanaki szőlő tüzes nedűje mellett, vidáman telt el; pedig még a Márton Imre szókintornázásai-ból is szüretelt a társaság a csanaki csemege szőlők mellé.

A tengerentúlról Amerikából érkezett hozzánk egy érdekes képeslevelezőlap. Barabás Béla küldte szíves üdvözetével Amerikából, annak is Chicagó városából, a mely sertéskereskedését illetőleg a számtalanszor nagyobb amerikai Debreczennek felel meg. A kép a csikágói soktornyú „német házat” ábrázolja. Mi nem hogy az idegenben, de még itthon sem építhetünk ilyen szórakozó helyeket.

Uj előfizetést nyitunk október elsejétől

1 óra 1 korona.

Mutatványszámokat szívesen küldünk.

Napi előfizetést

is elfogadunk, úgy hogy a megrendelő a kézbesítés alkalmával fizeti naponta a

2 krajczárt.

Minden előfizető ingyen kapja a Debreczeni Független Ujság december elején megjelenő **czimtárral ellátott**

Nagy Képes Naptárát.

Telefon 18 és 339.

Kiadóhivatal Piacz-utca 47—49.

UJDONSÁGOK.

Huspiacunk drágaságáról.

— Miként lehetne ezen segíteni? —

Ez ujságnak folyó hó 30-diki számában egy közlemény jelent meg, a mely jó tanácscsal szolgál, miként lehetne a huspiacz drágasága ellen akciót indítani. E kérdés bővebb megismertetése érdekében ma szerkesztőségünkben hozzáértők a következő hasznos felvilágosításokkal szolgáltak:

Van Debreczen szabad királyi városának egy külön szabályrendelete, a mely a „vidékről behozott husokról szól”. Ezen szabályrendeletben lefektetett feltételek mellett meg is indult szépen a sertéshus behozatala és ezen behozatal úgy a városnak, mint a fogyasztó közönségnek előnyére szolgált. A városnak ezen sertés hus behozatal az itten levágott sertések díjain kívül még tetemes jövedelmeket hozott szemledíjjak czimén, amelyet a helybeliek nem fizettek, a közönség még télen jól jár, mivel a nagy behozatal révén, kifejlődik a verseny és ez lenyomja az árakat, úgy hogy télen a hideghuspiaczon néha 7—8 krajczárral olcsóbban lehet zsirnak valót bevásárolni, mint a hentes üzletekben. Igen sok család, kiknek nincsen alkalmok otthon sertést hizlalni, ren-

desen itt szokta szükségleteit fedezni.

Ugyanezen a szabályrendelet keretén belül, lehet módot találni, hogy az egészségügyi szabályok betartása mellett a marha és borjúhus behozatala is kivihető legyen. És hogy ez mai napig, a mikor már ez igazán fontos, nagyérdékű szükséglet lenne, miért nem következett be, azt a következőkben adjuk elő:

Vidéki mészárosok már évek óta tapogatódnak, mi módon lehetne Debreczenbe hust hozniok. Nagyon természetes, hogy a mennyiben ily aktusnál első sorban annak a vidéki mészárosnak a fogyasztási hivattal van dolga, ott kérdezősködtek a behozatal lehetőségéről és ott nem hogy buzdították volna őket ily kísérletre, hanem mereven visszautasították, sőt oly fenyegetéseket kaptak utra valónak, hogy elment a kedvök a behozatal megkísérlésétől. Ezelőtt öt esztendővel egy vidéki mészáros megkísérelte a fenyegetések dacára a behozatalt, de akkor, a fogyasztási hivatal oly hajszát indított e behozott marhahus ellen, mozgósítottak minden presiót, hogy az illető mészáros örült, hogy elszaladhatott a husával haza, pedig e hus, mint mutatvány elsőrendű volt, a behozatal az egészségügyi szabályok betartása mellett történt és szinte kiüldözték.

Noha e verseny által, Debreczennek marhahússal való ellátása is olcsóbb lenne és a város is nyerne, mivel a vidéki mészáros, még külön szemledíjakat is fizetne a város pénztárába és a közönség is jól járna: kapna olcsóbb marhahust. Jelenleg a vidéki mészárosok, minden költségen felül sokkal olcsóbban adnák a hust a debreczenieknek és mindig még a vidékiek is jó üzletet csinálnának. Ennek a behozatálnak a megengedése jelenleg igen aktualis, azt hisszük, hogy annak előnyeit és szükségességét nem kell magyaráznunk.

— **Rákosi Viktorék Debreczenben.** Rákosi Viktor országgyűlési képviselő, a kiváló író nevével együtt ma délben Debreczenbe érkezik; honnét is azonnal tovább utaznak Hajdunánásra. Rákosiék az első napon keresztelődnek, a másik nap, vasárnap a szoborleplezésen vesznek részt.

— **Pósa Lajosék bucsuztatása.** Annak a lelkes tábornak a vezetői, a mely tábor a nagy mesemondót itt tartózkodása alatt szívével-lelkével környezte, a mai színházi est után az Angolkirálynő éttermében gyülekeztek össze, hogy meleg szeretetökkel övezzék körül a költőpárt, kellemessé, emlékeztessék tegyék nekik a bucsuestélyt. Ott voltak a város képviselőiben Kovács József polgármester, Csóka Sámuel tanácsnok, Oláh Károly tanácsnok. Szavay Gyula. A

tanári testület köréből Karai Sándor gymn. igazgató, Jászay Rezső r. kath. gymn. igazgató, S. Szabó József, dr. Kardos Albert, Sáfrány Lajos tanárok, az ev. ref. lelkészek közül K. Tóth Kálmán, Szele György, Dicsőfi József. Dingha és Darvas századosok, Makó Lajos szinigazgató, Márton Imre, Szentkirályi Tivadar, Gácsér siketnéma intézeti igazgató és az ev. ref. tanítók közül többen s rajtok kívül még szép számmal sok kedves hölgyek is. 8 óra után érkeztek meg Pósaék K. Tóth Kálmán és Oláh Károly társaságában. Az egybegyűlt vendégek zajos éljenzéssel fogadták a költő párt. Rácz Károly zenekara pedig a Rákóczyt huzta. A jelenlevők csakhamar elfoglalták helyeiket s kezdetét vette a vacsora, melyen zamatos, magyaros felköszöntők hangzottak el. Az első felköszöntőt Kovács József polgármester mondta, éltette Pósa. Pósa lelkes szavakban válaszolt. Választa a költő hivatását s azokat az erényeket, melyekkel felfegyverkezve kell lennie, ha nemzeti költő akar lenni. Élteti Debreczen városát, Dicsőfi József, s Szabó József szintén Pósa éltetik. E közben Pósa és Pósa-áné sorra járták az asztalokat s egyenként üdvözölték a jelenlevőket. K. Tóth Kálmán ev. ref. lelkész igen szép beszédben éltette a városi tanácsot, a mely a lehető legelőnyösebben, legszívesebb vendégszeretettel fogadta a Pósa-párt, éltette továbbá a tanítókat, akik a gyermekereget oly örömmel vezették eléjük és a színházba. — Pósa-áné is szót kért. — Az édes kedves debreczenieket köszöntötte fel költőiesen és mély érzéssel. Megköszönte az édes kedves debreczeniek vendégszeretetét, kérvén, hogy a mint az urát megszerették, úgy zárják őt is szerető szívökbe. A szívbe olvadó hangon és szellemmel, érzéssel előadott felköszöntő nagy hatást keltett. Még sokan mondtak felköszöntőt Pósa-áné és Pósa-áné is közben a Rácz Károlyék remek Pósa-Dankó dalait élvezte a lelkes uri társaság.

— **Mit tárgyal a jog és pénzügyi bizottság?** A város jog- és pénzügyi bizottsága október 3-án és 4-én (hétfőn és kedden) délután 3 órakor tart ülést, a melynek tárgyai a következők: Főszámvevő jelentése a Simonffy-utcai bérházak építési költségeinek végelszámolásáról és az épületek jövedelmezőségéről. — Gazdasági bizottsági javaslat Eisler és Brüder bécsi cégnek a guti makkfák kihasználása határidejének 2 évvel való meghosszabbításáról. — Főszámvevői jelentés az idegenforgalmi vállalat r. t. segélyezése tárgyában. — Debreczen város határának kataszteri helyszínelése alkalmából felmerülő költségekről főszámvevői javaslat. — Javaslat a napidíjasok drágasági pótlék iránti kérelmére. — Körner Adolf tanácsnok jelentése a vágóhídi bércekezelő állásának beszüntetése és a közvilágítás költségeinek a világitási vállalat által fedezése tárgyában, — a világitási vállalat 1905. évi költségelirányzata. — Debreczen 1905. évi költségvetése.

— **Pósaék elutazása.** Pósa Lajos és felesége csak vasárnap reggel utaznak ki Hajdunánásra, a hol Pósa Lajos közreműködik a Kossuth-szobor leplezési ünnepén. Pósaék úgy tervezik, hogy visszajövetk irándulnak a Hortobágyra is.

— **Eljegyzés.** Neudert Rikárd 39. gyalogezredbeli hadnagy eljegyezte Bányai István földbirtokos és törvényhatósági bizottsági tag leányát, Ilonkát.

CSIPKEFÜGGÖNYÖKET

Hrabéczy Antal

legszebben tisztít

Széchenyi-u. 42.

— **Jövedelmező mesemondó esték.** Az országos nevű költő: Pósa Lajos és neje Andrássy Lidia urnő a gyermekek számára rendezett előadásait a Dankó-szobor és a siketnéma intézett javára rendezték. Az előadások alkalmából felmerült költségek nagy részét már kifizették és az eddigi bevételekből Oláh Károly tanácsnok 1000 koronát helyezett el a Takarékos és Hitelintézetben. A végelszámolás még nem történt meg.

— **Szervező bizottsági ülés.** A város szervező bizottsága pénteken délután folytatta tárgyalásait. A rendőrség szervezését tárgyalták.

— **Vasut Debreczen—Nyirbátor közti.** A már 7 év óta tervezett Debreczen-nyirbátori h. é. vasut előmunkálati engedélyt 32465/1904. sz. a. kereskedelemügyi miniszter újabb egy évre meghosszabbította. Az engedélyesek, Réthey Ferencz és Pallós Ármín a vasutat a debreczeni kis állomástól kiindulva Hajdusámson, Pusztatmási, Nyiradony, Szanád pusztá érintésével Nyirbátorig tervezik, ahol a Nyiregyháza Mátészalka közti h. é. vasutal nyerne összeköttetést. Az új vasutvonal kiépítése nagy érdeke Debreczen városnak, mert a Nyírség déli részének forgalmát Debreczen felé terelné.

— **Országos tornaverseny Debreczenben.** A debreczeni torna egyesület október 2-án rendezti 4 országos athletikai versenyt a nagyerdei Sport-tér pályáin. A versenyre Budapest és a vidék egyletei sorra bejelentették részvételüket. Debreczen városának bajnokságát először írta ki most az egyesület. A kalapácsajításban fog eldőlni a bajnokság, mely mellett a versenyek győztesei értékes tiszteletjuttatással jutalmazza a rendezőség. Budapestről a B. T. C. a F. T. C. az Ujp. T. E. a Postások S. E., a M. A. C. stb. képviselői nagy számmal jönnek le a versenyekre. Vasárnap délelőtt előmérkőzések lesznek, délután 3 órakor a rendes versenyek.

— **Iparigazolvány nélkül vállalkozni: kihágás.** A debreczeni kőművesegység szakegylete a háztulajdonosokhoz felhívást intézett, hogy 36 fillér óradíjért mindennemű javítási munkákat elfogadják a kőművesegység és a munkáért a szakegylet szavazatosságát vállal. Három háztulajdonos megbízást is adott a bérházban álló kőművesegységnek, de a rendőrség mindhárom helyen beszüntette a munkát és úgy a háztulajdonosok, mint a szakegylet és a munkát vállaló kőművesegység ellen megindította a kihágási eljárást, mert iparigazolvány nélkül nem szabad munkát vállalni. Ez ügyben Vég Gyula rendőrkapitány az alábbi felhívást bocsájtotta ki: A helybeli kőműves munkások lapok útján azon felhívást intézték a háztulajdonosokhoz, hogy amennyiben építési munkálatokat házilag akarják elvégeztetni, 36 fillér órabér díjazásért rendelkezésükre állanak és a munka rendes elvégzéséért személyesen elvállalja a felelősséget. A munkások azon bizottsága ellen, mely eme felhívás közzétételére vállalkozott, az eljárást folyamatba tettem, a háztulajdonosok figyelmét pedig ez uton hívom fel, hogy

amennyiben az 1884 évi XVII. t. cz. értelmében építő ipari munkálatok felvállalására és végzésére csakis iparigazolvánnyal bíró építő és kőműves mesterek jogosultak, építő ipari munkálatokat kőművesegységekkel ne végeztessék, mert különben a jogosulatlan iparüzések mint folyamatba teendő ipari kihágási ügyekből felmerülhetők kellemetlenségeket magának tulajdonítsák.

— **Beteg rendőrbiztos.** A rendőrség bünyügyi osztályának egyik szorgalmas tisztvije, Fehér Mihály rendőrbiztos ki betegedett a szolgálatból. A polgármester 30 napi szabadságot adott neki.

— **Az iparosok karácsonyi vásárja.** A debreczeni iparosok a nemrég tartott értekezletükön elhatározták, hogy a karácsonyi vásárra nem fényűzési, hanem háztartási cikkekkel állítanak ki. Erre őket az eddigi kiállítások tanulságos vezérlete. A kiállítók ugyanis tapasztalták, hogy nagy költséggel készített mű-remekük a közönség részéről támogatásban nem részesültek, hanem mindenki az olcsót és praktikusat kereste. Elhatározták továbbá, hogy amennyiben a meghívottak közül a gyűlésen nagyon sokan nem jelentek meg, október hó 2-ára, vagyis vasárnap d. e. 10 órára újabb gyűlés hívassék össze.

— **Meghaltak.** Erdei Julianna ev. ref. 9 éves népiskolai tanuló, Csonka István ev. ref. 1 napos csecsemő.

— **Kivándorlás Debreczenből.** A dugsgazdag Debreczen városából is megindult a kivándorlás Amerika felé. Ez év elejétől kezdve a mai napig 106 egyén számára adtak ki utlevelet, akik kijelentették, hogy Amerikába vándorolnak ki. Augusztus 1-éig a belügyi kormány 66 utlevelet adott ki ez évben, az új rend alatt, mióta a bejelentő hivatal állítja az utleveleket, 27 utlevéladatott ki 34 egyén számára és pedig augusztus havában 19 utlevél 23, szeptember havában 8 utlevél 11 személy számára.

— **Az ipartestület gyűlései.** Az ipartestület előjárósága október 6-án, csütörtökön délután tartja az iparos tanácssteremben, Tóth Kálmán elnöke alatt rendezés havi ülését, mely n a szeptember havi ügyeket intézik el. Az ipartestületi szakosztályok az előjárósági ülést megelőzőleg az alábbi sorrendben tartják meg az ipartestület tanácsstermében üléseiket: október 3-án délután 3 órakor a lakatosok, cipészek 4 órakor a sütők szakosztálya ülésezik, október 4-én, délután 3 órakor a szijgyártó, 4 órakor pedig a csizmadia, valamint az asztalos szakosztálynak lesz az ülése.

— **Az osztálysorsjáték** pénteki húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

15 000	koronát nyert: 13794.
10 000	koronát nyert: 54418.
5000	koronát nyert: 80.
2000	koronát nyertek: 8788 13436
13662	18796 20969 24111 26294 25732
29680	31487 31524 53290 57660 64610
66298	75800 81634 89249 92393 101515
104091	104835
1000	koronát nyertek: 321 1690 4341
4453	10680 16866 19783 22045 28317
29518	30876 30898 31007 35786 36001
38057	40347 40663 42558 45322 47256
47486	47896 54314 60888 61116 63010
64309	66814 67080 68953 69804 73015

79026 80397 80507 81621 82472 83805
87796 90222 90633 95284 96451 96483
99411 100930 101594 103699 106661.

500 koronát nyertek: 2371 4969 7637
9203 10993 11323 14191 14956 18004 18100
18180 18313 18454 21342 26089 29437
29532 30825 30908 33060 33273 36673
38184 39892 41191 42733 43060 43252
46565 47240 50513 50546 52897 53048
53290 55113 57772 61945 62051 62221
62777 62900 63697 64341 65655 66242
66617 68398 71846 75586 80229 80978
81713 83651 87319 88661 89720 90575
94331 96728 98211 100715 101510 104942
105762 107961.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **Elmebeteg rendőrfogalmazó.** Pár hete a szomorú esethez, hogy Bereczky Lajos rendőrfogalmazót, a kit a feleségére folytatott válóper izgalmai nagyon megviseltek, a kórház megfigyelő osztályába szállították. A testileg és szellemileg teljesen megtört felépüléséhez nincs semmi remény. A tanács megbízásából dr. Sárváry Gyula tisztifőorvos megvizsgálta Bereczkyt és a többi izben megejtett megfigyelés alapján megállapította, hogy gyógyíthatatlan paralisz progressivában, agylágyulásban szenved. A főorvos a vizsgálata alapján a tanács megteszi az intézkedéseket a szerencsétlen rendőrfogalmazó nyugdíjaztatása iránt. A felesége, Ruzsinszky Ilona, mint már jelentettük, visszavonta a válókeresetét Bereczky ellen.

— **Megszökött az ezred pénzevel.** Rövid idő alatt két őrmester követett el sikkasztást a debreczeni 7. huszár ezrednél. Az újabb sikkasztás hőse, mint a D-n írja, Weihoda Antal őrmester, a 4. század irodájában dolgozott. Mindenki mulató embernek rsmerte. Nagyon szerete a peszgot, Csütörtökön délután az ezredirodából átvette a tiszték és a század legénységének október havi mintegy 6000 koronát és este civilizáltan elhagyta a laktanyát. Reggel sem jött haza az őrmester, de környezetének fel sem tűnt, mert azt sűrűn megcselekedte. Mikor azonban észrevették, hogy a század pénztára fel van törve tisztában voltak azzal, hogy Weihoda megszökött. Azonnal jelentést tettek az ezredparancsnokságnak. A vizsgálatot megindították. A sikkasztó őrmester körözését országszerte elrendelték.

— **Emberhus a virslivágóban.** Sulyos baleset történt a Schenk Izsák virslilikészítő műhelyében. Az egyik segéd a nagy husvágó késsel a bal felső karjából véletlenül jókora darabot kivágott. A kés összevagdalta a szerencsétlen ember egész karját. Beszállították a közkórházba, hol alkalmasint le kell majd vágni az egész kart. A vizsgálatot, hogy terhel-e mu'asztás valakit, megindították.

— **Debreczeni szőlő a külföldön.** A Bocskay kertések újabb sikeréről kell beszámolnunk, azon alkalomból, hogy a kertéség birtokosai által a tavaszon megalakított „szőlősgazdák szövetekeze” 1000 láda azaz egy teljes vagonrakomány elsőrangú csemegezőlőt exportált Szászországba a szőke

Némethi József

fényképész műterme a napok óta tartó átalakítási munkák befejeztével újból megnyilt.

Elba partján épült szép Drezda városába. A szállítás nem egyenes rendelésre történt, hanem úgynevezett próbaküldemény, melynek sikeres lebonyolítására és szállítására mindent megtett ez a mozgékony szövetkezet, mely Piacz-utca 81 sz. alatti helyiségében ki is állította a külföldi szállításra kerülő gyönyörű chasselas s másnemű fajtakát s azok minden versenyt kiálló ujszerű csomagolásáról is gondoskodott. A ki tudja, hogy 1 klg. szőlő csak $\frac{1}{4}$ liter bort ad, s hogy borainknak, hála az olasz egyezségnek, további egy évre megint nem lesz ára, s hogy a mai mozdulatlan viszonyaink között mit jelent az okos vállalkozási és üzleti szellem, az méltányolni fogja a Boeskaik nagyjelentőségű ez újabb akcióját, melyhez midőn tiszta szívből gratulálunk, csak azt kérdezzük, hát a régi nagy szőlőtelep tulajdonosok hol maradtak? Ohajtandó volna, hogy a szőlőgazdák saját érdekükben teljes számban csatlakozzanak fentnevezett szövetkezethez, hogy ő rájuk is áradjon fénye annak a becsületnek, a melyhez a Bocskai kert külföldön szerez a magyar névnek, és támogassák zsendülő közigazdaságunk fellendítése körüli derék iparkodásában ezen tevékeny, közhasznú vállalatot.

— **Elfogott úri tolvaj.** A debreczeni rendőrség köröző levele alapján az éjjel letartóztatták az aradmegyei Moroda községben Takács János volt bihari segédjegyzőt, aki Debreczenben szeptember 17-én Antal Adolf Szent-Anna-utca 27. sz. a lakos kárára 24 korona értékű kina-ezüst és szeptember 18-án özvegy Mihályfi Ferencz Méliusz-tér 7. sz. a lakó urnő kárára 461 korona értékű ékszer lopott. el besurranás után. Az előkelő családból származó tolvajt, akinek atyja ny. cs. és kir. őrnagy, a felesége is cs. és kir. őrnagy leánya volt, csendőrfedezet mellett fogják Debreczenbe szállítani. A tolvaj nyomát a debreczeni köröző levél alapján az aradi rendőrség fedezte fel.

— **Debreczeni birtokváltozások**
Szarvas József és neje Prem Juliánna veszik a pusztá nagy hegyesi 45. sz. tjkvben foglalt 2 hold 400 négyszögöl tanya földet Kecskés Pétertől 900 kor. — Szarvas József és neje Prem Juliánna veszik a pusztá nagy hegyesi 100. sz. tjkvben foglalt 4 hold 800 négyszögöl tanya földét Buglyó Fülöp és neje Pokrócz Borbálától 1800 kor. — Balogh József és neje Pap Juliánna veszik a debreczeni 8743. sz. tjkvben foglalt 158 négyszögöl ujosztású földet Marku András és neje Topis máriától 2400 kor. — öz. Simonffy Béláné Bay Ilona veszi a debreczeni 8023. sz. tjkvben foglalt 1169 négy szögöl Sesta kerti szőlőt Simonfy Imrétől ajándék címén 1000 korona értékben.

— **Az elcserélt jegy.** Satoraljai-ujhelyről jött Debreczenbe, hogy innen tovább folytassa útját Báránra Török Sándor vasuti munkás. Szabadjeggyel utazott, amelyet azonban elcserélt véletlenül Takács András nevű munkástársa jegyével. Utközben a munkás elaludt. A vizsgáló kalauz, aki azon a vonaton utazott, hirtelen felrazta álmából a magyart.

— Hogy hívják? — dörögte a fülébe.

— Török Sándornak — felelte hirtelen az álmából felriadt ember, aki elfelejtette, hogy a Takács András nevére kiállított jeggyel utazik.

Természetesen hiába magyarázta azután a végzeles jegycserét, elvették a szabadjegyét, Debreczenben leszállították és átadták a rendőrségnek. Az elcserélt jegy történetének végét a börtönben várja a magyar.

x **Amatőr otthon.** Érdekes ujtás. Azon tisztelt amatőrök, kik a Schwartz-féle üzletben fedezik fényképészeti cikkek szükségleteit, teljesen díjtalanul használhatják a volt Balkányi-féle műtermet, Piacz-utca 81. szám, akár felvételre, vagy bármilyen fényképészeti munkára, hol egy tanult fényképész áll rendelkezésükre, valamint egy kitűnő nagytűgép.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44. Dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

x **Az általánosan ismert koronás nyakkendőket** Békés Lajos uri divat üzlete feltűnő szép minták és kivitelben, valamint a legújabb formákban 80 fillérért árusítja. Ezen előnyös ujtásra a közönség szíves figyelmét felhívjuk.

x **Uj! Kézi szőlőprés,** melylyel mindenki házilag készíthet mustot, darabja 90 kr. Mentze Henrik ujdonságok áruházában.

x **Iskolai táskák,** pénz-, szivar-, cigarettatárcák, bőröndök, gyermekjátékok és alkalmas ajándéktárgyak **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában, a legolcsóbbak és legjobbak.

TÁVIRATOK.

Apponyi üdvözlése.

Makó, szeptember 30. Glatz Antal eszterházi megyei bizottsági tag indítványt adott be a megyegyűléshez, hogy gróf Apponyi Albertet az interparlamentáris konferencián elért páratlan sikere alkalmából táviratban üdvözljék.

Házavató tanítók.

Kolozsvár, szeptember 30. Az erdélyi tanítók Hunyadi házáat ma nagy ünnepélyes soggel avatták fel.

Száztíz éves ember halála.

Torda, szeptember 30. Páncsa Mihály topánfalvai parasztagda, aki 110 évet élt, meghalt. Még tegnap a korcsában mulatozott. A nagykort ért oláh paraszt elég jó módu volt, 7 felesége volt és 25 gyermeke, ez utóbbiakból azonban már csak 9 él. Nem dohányzott soha, de az italt nagyon szerette. Beteg sohasem volt. Halálát agyszélhűdés okozta.

Az orosz-japán háborúról.

Az orosz japán háborúról.

London, szeptember 30. Az oroszok feladták Mukdent és kiűritették, Mukdentől 18 mérföldnyire azonban Ucsut megszállva tartják. A visszavonulás Tienlin felé egyre tart.

Nincsvang, szeptember 30. A japánok ma 15 kínai tengeri rabló, akik fosztogatták és gyilkolták a védtelen lakosságot, lefejezték. A japánok szigorúan örködnek a személy és vagyonbiztonság felett.

Liaojang, szeptember 30. A japánok a Liao folyó mentén folyamrendőrséget szerveznek.

Karbir, szeptember 30. A japán csapatok olyan mozdulatokat tesznek, amelyekből arra lehet következtetni, hogy meg akarják kerülni az orosz hadsereg szárnyai. A japán emisszionáriusok Délmongolországban felkelő csapatokat szerveznek és fegyvereznek fel.

Port-Artur ostroma.

Csifu, szeptember 30. Az itteni kikötő előtt három japán cirkáló jelent meg, hogy végleg meggátolja a Port Arturral való összeköttetést. A japán hajók megjelenése nagy izgalmat keltett.

Csifu, szeptember 30. Ideérkezett hírek szerint a japánok már nagyon kis távolságra jutottak Port-Arturhoz, úgy hogy a kikötőbe szorult orosz hajók biztos célpont gyanánt szolgálnak. **A védőseregéből 30000 ember esett el vagy sebesült meg.**

Róma, szeptember 30. A keletázsiai olasz hajóhad értesítése szerint, a port arturi orosz hajóhad ismét megkísérelte a kitörést, de nagy vereséggel visszaveretett.

Hol lesz a döntő csata?

London, szeptember 30. Mint a „Daily Mail“ tudósítója jelenti, a döntő ütközetet Hangszöling mellett fogja megvívni Kuropatkin Oyama japán fővezérrel, aki három oldalról nyomul előre.

Törvénykezés.

Kinevezés. Dr. Serly Jenő debreczeni járásbírói aljegyzőt az igazságügy-miniszter jegyzővé nevezte.

Az álkulosos fegyencsnő. A nyár elején fogta el a rendőrség Vágó Amália szoboszlói születésű leányt, aki Kovács András városi hajdu lakására behatolt és onnan lopni akart, de tetten érték. A debreczeni törvényszék két és fél évi fegyházra ítélte. Felebbezett.

Elítélt vadházások. Szolnoki Győző szoboszlói lakos udvarára június 17-én bemászott Tusóczy András és onnan 115 korona értékű ruhaneműt és élelmiszert lopott el, amelyet a vele élő B. Kis Juliánnal helyezett el. A debreczeni törvényszék Tusóczyt betöréses lopásért 8 havi börtönre, a vele élő hölgyecskét pedig orgazdasáért 8 napi fegyházra ítélte. Felebbeztek.

Rabló cigányok. Ifju Bede György ladányi lakost Debreczenben augusztus 15-én este Lakatos Béla kóbor cigány 3 társával kirabolta a méntelep mellett. Az elrabolt 264 korona azóta nem került meg. A vádlottak tagadnak. A tárgyalást, mert sok tanút kell kihallgatni, ma folytatja a debreczeni törvényszék.

A felmentett fegyencz. Viharos multu férfiú Csürki Molnár Sándor, 16 évet töltött már a fegyházban és most lopás miatt ismét a vádlottak padjára került. A debreczeni törvényszék azonban bizonyítékok hiányában felmentette. Az ügyész fellegbezett.

Az anya felmentése. Emberölés vétségével vádoltan állt a debreczeni törvényszék előtt Porkoláb Lajosné, akinek gyermeke lett a gondatlanság áldozata. A törvényszék, miután az ügyész is elejtette ellene a vádat, felmentette.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy fegyencz története.

[Fordítás francia eredetiből.] 7.

Klaudius nagyon szerette Albint és nem gondolt az igazgatóval.

Egy nap kora reggel midőn az ajtónyitók a foglyokat párosan kísérték a halószobából a műhelybe, egy börtönőr Albinhoz lépett, ki Klaudius oldala mellett ment és tudára adta, hogy az igazgató hivatja.

— Mit akarnak veled? kérde Klaudius.

— Nem tudom, válaszolt Albin.

A börtönőr Albint elvezette.

A reggel elmúlt, Albin nem tért vissza

a műhelybe. Midőn az ebéd ideje elérkezett, és Albin még sem jelent meg, Klaudius azt gondolta, hogy az udvaron majd megtalálja. De Albin nem tért vissza. Az egész nap így folyt el. Midőn este a hálószobába visszakisérték a foglyokat, Klaudius szeme nyugtalanul kereste Albint, de nem találta.

Ugy látszik, hogy e perczen nagyon szenvedett, mert egy börtönőrt megszólított a mi pedig sohasem volt szokása.

— Mi a baj — kérde — beteg lett Albin?

— Nincs semmi baja.

— Mi az oka, hogy egész nap nem tért vissza? — folytatta Klaudius:

— Ah! mert a szállását megváltoztatták.

A tanuk későbbben azt erősítették, hogy a börtönőr válasza után úgy vették észre, hogy Klaudius keze, melyben egy égő gertyát hozott, reszkett.

Azonban elég nyugodt hangon kérdezte:

— Kinek a rendeletétől tették el?
[Folytatjuk.]

Nyilttér.

Az előkelő hölgyközönséghez

Nagyságos asszony!

Halmágyi Sámuel ur czégvezetőnk külföldi utjáról visszatérvén, tisztelettel értesitem Nagyságodat, hogy az őszi és téli idény legújabb modelljeit hozta magával **Costümökben, Blousok, Paletót, Raglán, Havelok, Leányköpeny és kabátka. Téli felöltő és Szörme konfekciókban**, mely ujdonságokat a sablon szerűség jellegétől megóvándó, kizárólag czégem részére kötöttem le.

Nagyságod b. megrendelésének kellemes elvartában vagyok

kitünő tisztelettel

Klein Sámuel

HALMÁGY SÁMUEL

czégvezető

női és leány felöltők legnagyobb aruháza.

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz.

Nagy raktár

Szőnyeg

Függöny

Butorszövet

Linoleum

Bőrvászon

Ágy- és Asztalterítő

Flanell takaró

Pokrócz

Paplan és Matraczokból

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utócai czégaél
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Tisztelettel tudomásra hozza a mélyen tisztelt helybeli és vidéki vevő közönségnek, hogy **alaposan** kipróbált pontos járatu, svájcezi zseb, inga, fali, ébresztő óráit, a lehető legolcsóbb árak mellett árusítja **2 évi tényleges jótállással**

Horváth

óraműves

DEBRECZEN, Hatvan-utca 2.

Pontos szétküldés.

Javítások jutányosan és jótállással.

gyémánt **petroleum**
tisztán égő, szag nélküli
soha nem füstöl
1 liter 16 krajczár.

Deutsch Albert és Fia

fűszerkereskedésében, Hatvan u. 9. sz.

Fényképezési cikkek.

Láda kofferek

uti készletek, pénz-, szivar- és levéltárczák,

férfi fehérneműek

(mérték után is készülnek.)

Solingeni kések, ollók, borotvák, haj, köröm- és ruha kéfék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, — jutányos áron kaphatók

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

DEBRECZEN, városház épület.

Bőr áruk.

Megérkeztek

az őszi és téli idényre a legújabb

**Női divatkelmék,
Blouse selymek,**

remek kivitelű

mosó flanelek, velezek

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsa-tér.

Süteményhez kitünő

Kókusz-zsír

kapható

KOHN HENRIK

fűszerkereskedésében

DEBRECZENBEN, Gróf Degenfeld-tér.

Kitünő asztali bor

Győrffy Aladár ur termése,

Ezerjő 30 kr.

Rizling 36 kr.

kapható

Merkli Ferencz

fűszer, csemege és bor kereskedésében,
Füvészkert utca 14. sz.

Bortermelők figyelmébe!!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferencz-utcán fönnálló gépműhelyemben **új találmányu és szabadalmazott** vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtókat és szőlőzuzókat

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmulja.

A borsajtó **fatányérral** van el látva, mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a törköly egy darabban kivethető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban, **de olcsó árakban** kapható.

Szives pártfogást kérek, tisztelettel

Preizler Mór

műlakatos és gépjavitó műhelye.

Gazdák és sertéshizlalók

figyelmébe ajánlom a többszörösen kitüntetett

Sertés-táppor

készítményem mindenféle sertésbetegség ellen minden háznál szükséges.

Ezen tápport híg és kevert közzé vagy nedves kukoriczára hinteni kell, minden serésre egy kanálnyi számítva, mi által a sertések étvágyukat visszakapják, a beleiket ezen por kitisztítja s ez által minden betegség csirája bennök elnyomva lesz, mivel egészen friss és tiszta vért kapnak és a **testi súlyok is növekszik.**

Egy doboz ára 10, 25 és 50 krajczár.
6 korona rendelésnél 30% árengedmény.

Készítés és levélczim:

Zenke Zoltán Szeged.

Kapható Debreczenben: Kontsek G-za,
H. Böszörmény: Szabó Sándor, H.-Hadház:
Horovitz Mórítz fűszer üzletében.

KOCH TESTVÉREK DEBRECZEN,

PIACZ-UTCZA 51.

CSANAK-HÁZ.

Budapest legnagyobb férfi-, fiu-, leányka- és
gyermekruha áruházának debreczeni fióküzlete

A berendezési munkálatok késedelme miatt csak

a napokban

nyílik meg.

**Az első nap bevételeinek tiszta jövedelmét a
Debreczen sz. kir. város részére beszerzendő mentő kocsi
javára adományozzuk.**

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A
egykisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből sze-
dett minden szó 4 fillér.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a
legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. —
Kapható Bud-i czukraszda, Jósza és Jóna
drogueriájában.

Biztos napi keresethez juthatnak mindazok,
kik lapelárusítással foglalkozni akarnak.
Jelentkezések a kiadóhivatalban.

Részletfizetésre kapható mindennemű kézmű
áru, férfi és női confectió, u. m. vászon,
kanavász, chifon, damasz árú, ág- és
asztalterítő, női ruha szövetek, posztó,
czibelin, barchetek és flanellek, trico árú
és téli kendők olyan olcsó árban és oly
nagy választékban mint sehol e városban.
Kényelmes heti vagy havi részletekben
fizethető. Legszolidabb kiszolgálás **Gold-
stein Samunál**, Simonffy-utca 2. (városi
bérház.)

Állást keres kétezer korona ovadékkal volt
kereskedő, esetleg fiók üzlet üzletvezeté-
sére vállalkozna. Megkeresések „kedvező”
címen a kiadóhivatalhoz küldendők.

Jó irásu egyén irodai munkákra jutányos
áron vállalkozik. Címe a kiadóban.

Petroleum amerikai 14 kr. csillár petroleum
16 kr. császár olaj 18 kr. Szüreti tüzi
játékok nagy választékban kaphatók Merkli
Ferencz fűszer-, csemege- és bor keres-
kedésében, Fűvészkert-u. 14. sz. 100 kg.
vágott csertölgylfa 1 frt. Tanuló felvétetik.

5 egész 700 hektoliter jókarban lévő boros-
hordók megvételeire kerestetnek 150 htl.-ig.
Czim a kiadóban.

**Akar könnyű szerrel biztos napi keresethez
jutni?** Adja be címét vagy jelentkezze
maga a kiadóhivatalban, hol minden kö-
zelebbit megtud.

Gyakorlott tanítónő bármily növendék tani-
tását elfogadja. Czim a kiadóhivatalban.

Társul vennék pár ezer koronával bármily
vállalathoz. Ajánlatok „Társ” címen a
kiadóba keretnek.

Fiúk, lányok, asszonyok fizetéssel lapeláru-
sításhoz azonnal felvétetnek. Jelentkez-
hetni a kiadóhivatalban.

Gépjavitó műhely kiadó, a szerszám el is
adó Mester-utca 39. sz. alatt.

Éjjeli szolgálatra kerestünk egy ügyes 14-16
éves fiút. Bővebb a kiadóhivatalban.

Iroda szolgál állást keres kiszolgált, nős,
gyermektelen altiszt. Óvadék képes. Czyme
a kiadóban.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség becses tudomására hozni,
hogy az

Előnyömdámat

a legújabb divat szerinti mintákkal
szereltem fel, ahol a legújabb minták,
monogramok, czakkok, ingbetétek nagy
választékban lesznek előrajzolva.

Kezdet és kész kézi munkák

külön osztályában a legdívatosabb him-
zések, filénc munkák, festések, gobli-
nek vannak kiállítva a legolcsóbb szabott
árak mellett.

BENYÁTS EMIL

női kézimunka, rövidáru üzletében
DEBRECZEN, (Tisza palota.)

Üzleti elvem:
Élni és élni hagyni!

Ki akar olcsón igen szép női ruhaszöveteket, flanelt (Vellesz)
Barchetet, de különösen: gyönyörű szép Blousravaló
mindenszinű Louisin selymeket vásárolni, az a saját érdekében láto-
gassa meg a Piacz-utca 19. szám alatt levő

MARADÉK ÁRUHÁZAT ahol Minden olcsó és semmi sem
drága.

Ingyen fénykép.

Debreczen
legsebbe áruház.